



**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Măcăineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: cncd@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 500
din 29.10.2009**

Dosar nr.: 339/2009

Petiția nr.: 7639 din data 17.08.09

Petent: B E

Reclamat:

Obiect: discriminare instituită prin prevederile legii nr. 571/2003 coroborat prevederilor legii nr. 448/2006, privind impozitarea veniturilor din pensie a persoanelor încadrate în grad de handicap

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

I.1.1. B E cu domiciliul în

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2. -

II. Obiectul sesizării

2.1. Plângerea vizează constatarea existenței unei situații discriminatorii instituită prin prevederi legislative ce vizează impozitarea veniturilor din pensie a persoanelor încadrate în grad de handicap.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

3.1. Prin petiția înregistrată cu nr. 7639 din 17.08.2009, petenta arată că în urma unor grave erori legislative, impozitarea veniturilor persoanelor cu handicap se face în mod discriminatoriu. În acest sens, veniturile din salarii și



indemnizații de natură salarială sunt scutite de impozit pentru persoanele încadrate în grad de handicap însă veniturile din pensii sunt impozitate.

IV. Procedura de citare

4.1. Urmare petiției, astfel cum a fost formulată, în temeiul art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în M.O. nr. 348 din 6 mai 2008, Colegiul a invocat din oficiu excepția de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

4.2. Prin adresa înregistrată cu nr. 7886/26.08.2009 excepția de necompetență materială, motivată, a fost comunicată petentei. Colegiul Director a solicitat petentei să își prezinte propriile apărări față de excepția ridicată, până la data de 30.09.2009.

4.3. Prin adresa înregistrată cu nr. 8829 din 05.10.2009 petenta a formulat apărări solicitând CNCD să demareze acțiuni în sensul asigurării principiului egalității.

V. Susținerile părților

Susținerile petentei

5.1.1. Petenta arată că este persoană cu handicap accentuat (gr. II), și în urma unor erori legislative, impozitarea veniturilor persoanelor cu handicap se face în mod discriminatoriu. Astfel, petenta precizează că veniturile din salarii și indemnizațiile de natură salarială sunt scutite de impozit, dar veniturile din pensii sunt impozitate.

5.1.2. Petenta susține că nu știe dacă incompetența sau neprofesionalismul sunt cauzele acestei situații, dar sigur lipsește voința anulării acestei discriminări.

5.1.3. În sprijinul celor afirmate, petenta anexează copii actele ce indică demersurile insistente și repetate la care a primit răspunsuri vagi și trenante care dovedesc nepăsare, incompetență și neprofesionalism din partea autorităților competente.

VI. Motivele de fapt și de drept

6.1. Luând act de plângere, astfel cum este formulată precum și de susținerile petentei, Colegiul urmează a analiza excepția necompetenței materiale a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării invocată din oficiu în cauză.

6.2. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul trebuie



să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul, analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță.

6.3. Colegiul Director, analizează dacă obiectul unei petiții întrunește elementele cuprinse în art. 1 și art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, sub aspectul scopului sau efectului creat, ce a dat naștere ori nu, unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excudere, deosebire sau preferință, și care circumstanțiat la situația petentului/petentei (petenților/petentelor), ipso facto, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

6.4. În măsura în care se reține întrunirea elementelor constitutive ale art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

6.5. Din acest punct de vedere, sub aspectul incidenței art. 2 al O.G. nr. 137/2000, republicată, Colegiul Director ia act de faptul că petenta, în plângerea dedusă soluționării, sesizează Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării solicitând constatarea unei fapte de discriminare produsă de dispozițiile legii nr. 571/2003 privind codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare în raport cu prevederile legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap. Petenta arată ca potrivit legii nr. 448/2006 persoanele cu handicap beneficiază de facilități fiscale, între care scutirea de impozit pe veniturile salariale, însă potrivit legii nr. 571/2003 privind codul fiscal se impozitează veniturile din pensii. În acest sens, se invoca discriminarea persoanelor cu handicap în ceea ce privește impozitarea.

6.6. Raportat la obiectul petiției, astfel cum este formulat, Colegiul Director reține că fapta de discriminare invocată, este ipso facto concretizată prin împrejurarea că actele normative invocate în speță induc o diferențiere de tratament în ceea ce privește impozitarea veniturilor. În considerarea obiectului petiției, astfel cum este formulat de petentă, Colegiul este de opinie că nașterea tratamentului ipotetic diferit decurge sui generis din prevederile actelor normative incidente, legea privind codul fiscal coroborat cu legea privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap. Se reține în acest sens că potrivit art.26 din legea nr. 448/2006 republicată: „Persoanele cu handicap grav sau accentuat beneficiază de ... facilități fiscale: a) scutire de impozit pe veniturile din salarii și indemnizații de natură salarială ...” Pe de altă parte, potrivit art. 41 lit. e din legea nr. 571/2003 privind codul fiscal cu modificările și completările ulterioare: „Categoriile de venituri supuse impozitului



pe venit, potrivit prevederilor prezentului titlu, sunt ... : e) venituri din pensii, definite conform art. 68". Potrivit Art. 68: "Veniturile din pensii reprezintă sume primite ca pensii de la fondurile înființate din contribuțiile sociale obligatorii făcute către un sistem de asigurări sociale, inclusiv cele din fonduri de pensii facultative și cele finanțate de la bugetul de stat". De asemenea, potrivit Art. 69: "Venitul impozabil lunar din pensii se stabilește prin deducerea din venitul din pensie a unei sume neimpozabile lunare de 1.000 lei și a contribuțiilor obligatorii calculate, reținute și suportate de persoana fizică".

6.7. Astfel, în fapt, în exercitarea competențelor sale, Colegiul este chemat să se pronunțe cu privire la o circumstanță ce decurge din procesul legislativ, în contradicție cu principiul nediscriminării statuat în O.G. nr 137/2000. Or, pretinsa discriminare nu își are izvorul într-un fapt volitiv determinat de o acțiune a unei persoane reclamate prin care se face ceea ce este interzis de lege ori o omisiune prin care nu se face ceea ce pretinde legea cât în caracterul prezumtiv discriminatoriu al prevederilor normative care reglementează impozitarea veniturilor din pensii.

6.8. Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 828 din 16 februarie 2009 a reținut că în economia Ordonanței nr. 137/2000 dispozițiile articolului 2 care definesc formele de discriminare (n.n.), "sunt consecutive celor din articolul 1 alin. (3), care prevăd cine este subiectul obligației de a respecta principiul egalității între cetățeni - garantat de art. 1 alin. (2) în exercitarea drepturilor constituționale ale cetățenilor: "Orice persoană juridică sau fizică are obligația să respecte principiile egalității și nediscriminării". Din coroborarea aceluiași texte (art. 1-2) rezultă obiectul discriminării: titularii drepturilor constituționale enumerate în special în art. 1 alin. (2), îngrădiți ori împiedicați în exercițiul lor.

6.9. Așadar, în limitele atribuțiilor sale legale, CNCD este obligat să soluționeze orice plângere întemeiată pe dispozițiile art. 2 din O.G. nr. 137/2000 prin stabilirea existenței celor trei elemente susmenționate. Din acest punct de vedere, Colegiul constată că petenta invocă vătămarea drepturilor sale prin efectul discriminatoriu al unei dispoziții dintr-o lege (prevederi ale legii privind codul fiscal raportat la prevederile legii privind protecția persoanelor cu handicap) însă în raport de această situație, se constată că niciunul dintre elemente necesare constatării existenței unei situații discriminatorii nu este îndeplinit în speță. Nu există o încălcare de către o autoritate a unui drept prevăzut de lege în favoarea petentei, ci o lege care, în forma în care este edictată, produce un efect prezumtiv discriminatoriu.

6.10. Astfel cum a reținut și Curtea Constituțională în Decizia nr. 1.011 din 8 noiembrie 2007 publicată în Monitorul Oficial nr. 809 din 27 noiembrie 2007 și a reiterat în Deciziile sale cu nr. 818, 819, 820 și 821 din 3 iulie 2008, publicate în Monitorul Oficial nr. 537 din 16.07.2008 „Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare este o *reglementare specială care stabilește comportamentele considerate discriminatorii* în viziunea legiuitorului și creează mecanismele prin care orice tip de discriminare poate fi sancționat și eliminat". Astfel, Curtea în mod expres desprinde scopul legiuitorului în reglementarea acelor „comportamente”, i.e. împrejurări de fapt aplicate la situația unor persoane, grupuri de persoane sau



comunități comparativ cu alte persoane, grupuri de persoane ori comunități, ce pot fi reținute ca discriminatorii în ipotezele prevăzute de Ordonanța nr. 137/2000 republicată. Dealtfel, în deciziile sus menționate, Curtea Constituțională arată în mod explicit că „*actul normativ criticat sancționează contravențional orice deosebire, excludere, restricție sau preferință care are ca scop ori efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în domeniul politic, economic, social și cultural ori în orice alte domenii ale vieții publice, dacă deosebirea, excluderea, restricția sau preferința se datorează apartenenței la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială, respectiv convingerilor, sexului sau orientării sexuale ori apartenenței la o categorie defavorizată*”.

6.11. Este evident în acest sens, că acele comportamente considerate discriminatorii și care sunt sancționabile contravențional nu pot fi echivalate sau asimilate cu procesul legislativ, în speță situațiile ce implică adoptarea, modificarea, completarea sau abrogarea unor prevederi legale de către legiuitor, Parlamentul României sau de Guvern.

6.12. În raport cu statuările Curții Constituționale relativ la O.G. nr. 137/2000, republicată, este lipsit de echivoc faptul că, prin natura sa, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării investighează, constată și sancționează fapte de discriminare. Corelativ obiectului petiției, trebuie ținut cont de faptul că în jurisprudența sa, Colegiul Director a statuat că nu analizează modul de stabilire sui generis, prin lege a unor drepturi în favoarea unor categorii de persoane în mod diferit față de alte categorii ori nereglementarea de legiuitor a unor aspecte care țin de statutul unei persoane sau categorii de persoane. Din acest punct de vedere, examinarea soluțiilor legislative per se, alese de către legiuitor și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale.

6.13. Or, relativ la obiectul petiției, este indubitabil că „fapta de discriminare” invocată de petentă este de facto echivalentă cu o eventuală problemă de constituționalitate. De altfel, în măsura în care s-ar admite că pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de O.G. nr. 137/2000, republicată, C.N.C.D. poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unui text de lege, s-ar pune în discuție legitimitatea C.N.C.D. de a înlătura consecințele faptelor discriminatorii, prin hotărâri, ce pot duce, în ultimă instanță, la încetarea aplicabilității unor dispoziții de lege, și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, încălcându-se în mod flagrant principiul separației puterilor în stat, prin interferarea în atribuțiile legislativului dar și ale Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, inclusiv cele ale art. 16 care se referă la egalitatea în drepturi a cetățenilor.

6.14. În acest sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională, prin decizia nr. 997 din 7.10.2008, relativ la dispozițiile O.G. nr. 137/2000, republicată, admitând excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.20 alin.(3) din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare sunt neconstituționale, în măsura în care sunt interpretate în sensul



că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze ori să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii, și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative.

6.15. Înalta Curte de Casație și Justiție, prin Decizia nr. 828 din 16 februarie 2009 a statuat că în fața Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării dispozițiile unei legi, reclamate ca având efect discriminatoriu, nu pot face, prin ele însele, obiectul unei sesizări întemeiate pe Ordonanța Guvernului nr. 137/2000, ci doar al unei excepții de neconstituționalitate în a cărei soluționare Curtea Constituțională are atribuții exclusive, conform art. 146 lit. d din Constituția României. Or, având în vedere considerentele expuse, Colegiul Director urmează a admite excepția necompetenței materiale a C.N.C.D. în raport cu obiectul petiției.

6.16. Pe de altă parte, Colegiul Director reține că potrivit art. 74 din Constituția României, inițiativa legislativă se exercită de către Guvern, parlamentari sau de cetățeni pe calea inițiativei populare. Inițiativa legislativă presupune dreptul unor subiecte de drept calificate de a sesiza una din Camerele Parlamentului și obligația Camerei respective de a se pronunța asupra acestei sesizări, adoptând-o sau respingând-o. (a se vedea Mihai Constantinescu, Antonie Iorgovan, Ioan Muraru, Elena Simina Tănăsescu, Constituția României revizuită, comentarii și explicații, editura All Beck, 2004) În raport cu aceste aspecte reținem că, ispo jure, Constituția României, prin art. 74 alin.1, nominalizează expresis verbis subiecții cărora le este recunoscut dreptul la inițiativa legislativă, în speță Guvernului, fiecărui deputat sau senator (ceea ce nu exclude posibilitatea ca ei să o formuleze colectiv) sau unui număr de 100.000 de cetățeni cu drept de vot, care trebuie să provină din cel puțin un sfert din județele țării, iar în fiecare, inclusiv în municipiul București, să fie înregistrate cel puțin 5000 de semnături ale susținătorilor.

6.17. Din acest punct de vedere, Colegiul observă că, la momentul actual, în fața Parlamentului României (la Camera Deputaților respectiv la Senat), există mai multe propuneri legislative de modificare a prevederilor Codului fiscal (proiect nr. L477/2009, proiect nr. L 457/2009, proiect nr. L396/2009, proiect nr. L397/2009 etc.), între care și unele care privesc stabilirea venitului impozabil lunar, respectiv nereținerea impozitului pe venitul din pensii realizat de persoanele cu handicap grav sau accentuat. Or, Parlamentul României urmează a se pronunța asupra acestor inițiative legislative.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**



1. Admite excepția necompetenței materiale a C.N.C.D. în raport cu obiectul petiției, astfel cum este formulat;
2. Clasarea dosarului;
3. Se va răspunde petentei în sensul celor hotărâte;
4. O copie a hotărârii se va transmite dnei B E cu domiciliul în

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

GERGELY Dezideriu – Membru

HALLER Istvan – Membru

NIȚĂ Dragoș Tiberiu - Membru

PANFILE ANAMARIA - Membru

TRUINEA Roxana Paula – Membru

Data redactării 30.10.2009

Redactat: G.D., tehnored. A.P., 3 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

